

Atsakymas į daugybinius skundus dėl galimų Italijos pažeidimų taikant ES taisykles dėl nediskriminavimo ir pagal terminuotas sutartis dirbančių mokytojų apsaugos. Procedūros baigimo pranešimas

Numeris: CHAP (2021)03439

Europos Komisija gavo daug skundų, kuriuose nurodoma, kad akredituotose privačiose mokyklose (it. *scuole paritarie*) įgytas mokytojų darbo stažas nepripažįstamas nustatant jų darbo užmokesčio lygį įsidarbinant valstybinėse mokyklose nuolatinio etatu. T. y., jų darbo stažas, įgytas dirbant akredituotoje privačioje mokykloje, nėra įskaitomas.

Skundo pateikėjai nurodo, kad Italijos nacionalinėje švietimo sistemoje yra valstybinės mokyklos ir akredituotos privačios mokyklos. Viena iš šių akredituotų privačių mokyklų kategorijų yra „*scuole paritarie*“, t. y., mokamos mokyklos, kuriose dirbama pagal valstybinės mokyklos programą. Akreditacija suteikiama nevalstybinėms mokykloms, kurios dėl jos kreipiasi, jeigu jos atitinka tam tikras valstybės nustatytas sąlygas, pavyzdžiui, susijusias su mokytojų kvalifikacija. Tokiais atvejais mokytojų darbdavys yra ne valstybė, o privati mokykla.

Nors tam tikrų kategorijų akredituotose privačiose mokyklose, kaip antai „*scuole paritarie*“ ir „*scuole parificate*“, įgyta patirtis pripažįstama sudarant terminuotas darbo sutartis su mokytojais ir nustatant darbo užmokesį vėliau juos įdarbinant valstybinėse mokyklose, skundo pateikėjai atkreipia dėmesį į tai, kad pagal 1994 m. balandžio 16 d. Įstatyminio dekreto Nr. 297 485 straipsnį Italijos švietimo ministerija nepripažįsta „*scuole paritarie*“ įgytos patirties nustatant naujai įdarbintų pedagogų darbo užmokesį.

Visus šiuos skundus Komisija užregistravo centriniame skundų registre numeriu CHAP(2021)03439.

Kadangi skundų šiuo klausimu gauta daug, Komisija, siekdama kuo greičiau į juos atsakyti ir informuoti suinteresuotuosius asmenis bei siekdama atsižvelgti į, tikėtina, platesnę skunde iškeltu klausimu besidominčių piliečių bendruomenę, gavimo patvirtinimą ir raštą dėl ketinimo baigti nagrinėti skundus paskelbė [specialiame svetainės „Europa“ puslapyje](#).

Reaguodami į raštą dėl ketinimo baigti nagrinėti skundus, keli pareiškėjai 2021 m. lapkričio 16 d. pateikė vaizdo įrašą.

Be to, keli pareiškėjai 2021 m. lapkričio 17 d. atsiuntė raštą, kuriame pakartojo priežastis, dėl kurių, jų nuomone, Italija pažeidė mokytojų teises.

Šiame 2021 m. lapkričio 16 d. vaizdo įraše ir 2021 m. lapkričio 17 d. rašte pateikti argumentai yra panašūs į pirminiuose skunduose pateiktus argumentus, visų pirma:

1. Tuo, kad nepripažįstamas „*scuole paritarie*“ (akredituotų privačių mokyklų) mokytojų darbo stažas nustatant darbo užmokesį jiems pradėjus dirbti valstybės tarnyboje pagal neterminuotą sutartį valstybinėje mokykloje, pažeidžiamas Bendrojo susitarimo, pridėto prie Direktyvos 1999/70/EB dėl darbo pagal terminuotas sutartis, 4 punktas.
2. Tuo, kad nepripažįstamas „*scuole paritarie*“ (akredituotų privačių mokyklų) mokytojų darbo stažas nustatant darbo užmokesį jiems pradėjus dirbti valstybės tarnyboje pagal neterminuotą sutartį valstybinėje mokykloje, pažeidžiamos Direktyvos 2000/78/EB nuostatos.

3. Tuo, kad nepripažįstamas „scuole paritarie“ (akredituotų privačių mokyklų) mokytojų darbo stažas nustatant darbo užmokestį jiems pradėjus dirbti valstybės tarnyboje pagal neterminuotą sutartį valstybinėje mokykloje, pažeidžiamos Direktyvos 2006/54/EB nuostatos.

4. Tai, kad nepripažįstamas „scuole paritarie“ (akredituotų privačių mokyklų) mokytojų darbo stažas nustatant darbo užmokestį jiems pradėjus dirbti valstybės tarnyboje pagal neterminuotą sutartį valstybinėje mokykloje, neatitinka ES Teisingumo Teismo praktikos, nustatytos byloje C-677/16 *Montero Mateos*.

Pareiškėjų pateiktų keturių argumentų teisinė analizė

1. Dėl atitikties Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (Direktyva 1999/70/EB) 4 punktui

„Yra du pagrindiniai Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis¹ tikslai – siekti, kad pagal terminuotas darbo sutartis dirbantys darbuotojai nebūtų nepagrįstai diskriminuojami ir kad būtų užkirstas kelias sudarinėti paeiliui terminuotas to paties darbdavio ir to paties darbuotojo sutartis dėl to paties darbo, o jei tuo piktnaudžiaujama, taikyti sankcijas.

Bendrojo susitarimo 4 punkte darbdaviams draudžiama pagal terminuotas darbo sutartis dirbantiems darbuotojams taikyti mažiau palankias įdarbinimo sąlygas nei nuolatiniais darbuotojams, nebent skirtingas sąlygas galima objektyviai pateisinti. Tačiau šis punktas netaikomas pagal terminuotas sutartis dirbančių skirtingų kategorijų darbuotojų diskriminavimui dėl įdarbinimo sąlygų.

Savo vaizdo žinutėje pareiškėjai teigia, kad buvo pažeistas nediskriminavimo principas, nes nustatant darbo užmokesį ir judumo tikslais darbo pagal terminuotas darbo sutartis stažas pripažįstamas tik valstybinių mokyklų mokytojų atveju, o valstybės akredituotose privačiose mokyklose dirbusių mokytojų, kurie vėliau pradeda dirbti valstybės tarnyboje pagal neterminuotą sutartį, stažas nepripažįstamas.

Iš esmės pareiškėjai teigia, kad tai, jog nepripažįstamas „scuole paritarie“ (akredituotų privačių mokyklų) mokytojų darbo stažas nustatant darbo užmokestį jiems pradėjus dirbti valstybės tarnyboje pagal neterminuotą sutartį valstybinėje mokykloje, pažeidžia Bendrojo susitarimo 4 punktą.

Visų pirma jie nurodo atitinkamos kolektyvinės sutarties gaires, pagal kurias neatsižvelgiama į ankstesnį darbą „scuole paritarie“ remiantis Įstatyminio dekreto Nr. 297/94 485 straipsniu, kuriame kalbama apie valstybinių mokyklų, „scuole pareggiate“ ir „scuole parificate“ (tačiau ne „scuole paritarie“) lygiavertiškumą. 1994 m. „scuole paritarie“ mokyklų nebuvo. Įstatyminiame dekrete Nr. 250/2005 nustatyta, kad „scuole paritarie“ yra bendra (akredituotų) nevalstybinių mokyklų kategorija, apimanti buvusias (akredituotas) nevalstybines mokyklas („scuole autorizzate“, „pareggiate“, „parificate“ ir „scuole legalmente riconosciute“).

¹ 1999 m. kovo 18 d. sudarytas Bendrasis susitarimas dėl darbo pagal terminuotas sutartis, pridamas prie 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, OL L 175, 1999 7 10, p. 43–48.

Šiuo atveju lyginami mokytojai, pagal terminuotas darbo sutartis dirbantys valstybinėje mokykloje, ir mokytojai, pagal terminuotas darbo sutartis dirbantys valstybės akredituotose privačiose mokyklose, taip pat mokytojai, pagal terminuotas darbo sutartis dirbantys „scuola paritaria“, ir mokytojai, pagal terminuotas darbo sutartis dirbantys „scuola pareggiata“ ar „scuola parificata“.

Skirtingas požiūris į pagal terminuotas sutartis dirbančius du mokytojus, atsižvelgiant į tai, ar darbdavys yra valstybinė mokykla, ar valstybės akredituota privati mokykla, nepatenka į Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis taikymo sritį.

Be to, Bendrojo susitarimo 4 punktą būtų taikytinas tik tuomet, kai skirtingas požiūris taikomas išimtinai dėl to, kad asmuo dirba pagal terminuotą darbo sutartį. Pareiškėjų aprašytoje situacijoje taip nėra, nes tiek į pagal terminuotas darbo sutartis dirbusių mokytojų, tiek į nuolatinių mokytojų „scuole paritarie“ įgytą stažą jiems tapus nuolatinais mokytojais valstybinėje mokykloje neatsižvelgiama.

Todėl Komisija daro išvadą, kad pareiškėjų padėtis nepatenka į Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, pridėto prie Direktyvos 1999/70/EB, taikymo sritį.

2. Dėl atitikties Direktyvos 2000/78/EB nuostatomis

Pareiškėjai teigia, kad požiūris į mažas garantijas turinčius mokytojus „scuole paritarie“ ir mažas garantijas turinčius mokytojus valstybinėse mokyklose yra skirtingas, nors abiejų kategorijų mokytojai priklauso nacionalinei mokymo sistemai ir turi tuos pačius teisinius ir sutartinius įsipareigojimus. Jie teigia, kad taip pažeidžiamos Direktyvos 2000/78/EB nuostatos.

Tačiau Direktyva 2000/78/EB draudžiama diskriminacija dėl kelių išsamiai išvardytų priežasčių, t. y. religijos, amžiaus, negalios ir seksualinės orientacijos. Remiantis pareiškėjų pateikta informacija, neatrodo, kad šioje situacijoje būtų diskriminuojama dėl šių priežasčių.

3. Dėl atitikties Direktyvos 2006/54/EB nuostatomis

Pareiškėjai teigia, kad pažeistas Amsterdamo sutarties 141 straipsnyje ir Direktyvoje 2006/54/EB nustatytas vienodo užmokesčio už vienodą darbą principas. Nuolatinis valstybinės mokyklos mokytojas, kurio stažas valstybinėse mokyklose tiek dirbant nuolatiniu mokytoju, tiek pagal terminuotą darbo sutartį, pripažįstamas, yra priskiriamas darbo užmokesčio kategorijai atsižvelgiant į visus jo darbo metus, o nuolatinis mokytojas valstybinėje mokykloje, kuris prieš tai dirbo pagal terminuotą darbo sutartį „scuola paritaria“, priskiriamas žemesnei kategorijai, nes į jo ankstesnę patirtį neatsižvelgiama, net jei jis dirbo ilgiau.

Skunduose teigiama, kad taip pažeidžiamas Direktyvoje 2006/54/EB įtvirtintas vienodo užmokesčio už vienodą darbą principas.

Tačiau Direktyva 2006/54 ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 157 straipsniu² draudžiama tik vyrų ir moterų diskriminacija. Jais nedraudžiama diskriminacija dėl skunduose nurodytos priežasties. Be to, pareiškėjai nenurodo, kad skunduose aptariamais

² Juo buvo pakeistas Europos bendrijos steigimo sutarties 141 straipsnis.

atvejais vykdoma netiesioginė vyrų ir moterų diskriminacija (pavyzdžiui, dėl to, kad daug daugiau mokytojų „scuola paritaria“ yra tam tikros lyties asmenys).

4. Dėl ESTT pozicijos byloje C-677/16 *Montero Mateos*

Byloje C-677/16 *Montero Mateos* ESTT nustatė:

„1999 m. kovo 18 d. sudaryto Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, pateikto 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis priede, 4 punkto 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriose darbuotojams, su kuriais, siekiant priimti į darbą laikinai, kol vykdoma atrankos ar paaukštinimo procedūra, skirta nuolatiniam darbuotojui įdarbinti, sudaryta terminuota darbo sutartis, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjama sutartis, nenumatyta mokėti kompensacijos, kai baigiasi laikotarpis, kuriam sutartis buvo sudaryta, nors nuolatiniam darbuotojui, kurio darbo sutartis nutraukiama dėl objektyvios priežasties, kompensacija yra mokama.“

Šios bylos faktinės aplinkybės susijusios su Ispanijos nacionalinės teisės aktais, kuriuose nenumatyta jokia kompensacija darbuotojams, įdarbintiems pagal terminuotą darbo sutartį, sudarytą siekiant laikinai užimti darbo vietą, kol vyksta atrankos ar paaukštinimo procedūra, skirta nuolatiniai darbo vietai užimti, pasibaigus terminui, dėl kurio buvo sudaryta ši sutartis, tačiau kompensacija mokama nuolatiniam darbuotojams, kai darbo sutartis nutraukiama dėl objektyvių priežasčių.

Ši byla dėl kompensacijos mokėjimo nėra susijusi su pareiškėjų pateiktais skundais, nes juose kalbama apie darbo stažą, į kurį neatsižvelgiama.

Išvada

Skundas nepatenka į ES teisės taikymo sritį.

Jei pareiškėjai mano, kad tokia praktika pažeidžia Italijos teisę, jie gali kreiptis į nacionalinį teismą.

Pareiškėjai nurodė, kad byla jau buvo nagrinėjama Konstituciniame Teisme, kuris, pareiškėjų teigimu, 2021 m. liepos 30 d. sprendimu nutarė, kad „nėra neteisėta neatsižvelgti į tarnybos pagal terminuotą sutartį valstybės akredituotoje privačioje mokykloje metus, kai atkuriami karjera valstybinėse mokyklose“. Šiomis aplinkybėmis nacionalinės institucijos, įskaitant nacionalinius teismus, yra išimtinai kompetentingos įvertinti, ar dabartinė padėtis yra diskriminacinė, ir imtis atitinkamų taisomųjų priemonių.

Atsižvelgdama į tai, Komisija baigia nagrinėti šį skundą.